

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΒΥΖΑΝΤΙΟ
Peter Sarris

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

BYZANTIO

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τίτλος πρωτοτύπου: *Byzantium: A Very Short Introduction*

Συγγραφέας: Peter Sarris

Μετάφραση: Δημήτρης Αθηνάκης

Επιμέλεια-Διόρθωση: Βασιλική Αντωνάκη

© Peter Sarris 2015 *Byzantium: A Very Short Introduction* was originally published in English in 2015. This translation is published by arrangement with Oxford University Press. Papadopoulos Publishing S.A. is solely responsible for this translation from the original work and Oxford University Press shall have no liability for any errors, omissions or inaccuracies or ambiguities in such translation or for any losses caused by reliance thereon.

© 2020, Εκδόσεις Κυριακός Παπαδόπουλος Α.Ε. για την ελληνική γλώσσα

Η πνευματική ιδιοκτησία αποκτάται χωρίς καμιά διατύπωση και χωρίς την ανάγκη ρήτρας απαγορευτικής των προσβολών της. Κατά τον Ν. 2387/20 (όπως έχει τροποποιηθεί με τον Ν. 2121/93 και ισχύει σήμερα) και κατά τη Διεθνή Σύμβαση της Βέρνης (που έχει κυρωθεί με τον Ν. 100/1975), απαγορεύεται η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικά η αναπαραγωγή του παρόντος έργου με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή, τμηματικά ή περιληπτικά, στο πρωτότυπο ή σε μετάφραση ή άλλη διασκευή, χωρίς γραπτή άδεια του εκδότη.

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2020

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

www.epbooks.gr

Καποδιστρίου 9, 144 52 Μεταμόρφωση Αττικής

τηλ.: 210 2816134, e-mail: info@epbooks.gr

ΒΙΒΛΙΟΠΛΕΙΟ

Μασσαλίας 14, 106 80 Αθήνα, τηλ.: 210 3615334

ISBN 978-960-484-545-3

PETER SARRIS

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Μετάφραση Δημήτρης Αθηνάκης

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Στον T.F.S. με αγάπη

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος.....	9
Κατάλογος εικόνων.....	11
Κατάλογος χαρτών.....	13
1. Τι ήταν το Βυζάντιο;.....	15
2. Κωνσταντινούπολη, η βασιλεύουσα.....	38
3. Από την αρχαιότητα στον Μεσαίωνα.....	66
4. Βυζάντιο και Ισλάμ.....	94
5. Στρατηγικές επιβίωσης.....	112
6. Κείμενο, εικόνα, χώρος και πνεύμα.....	132
7. Το τέλος της αυτοκρατορίας.....	158
Πηγές.....	176
Πρόσθετη βιβλιογραφία.....	179
Ευρετήριο.....	182

Πρόλογος

Το ανά χείρας βιβλίο ολοκληρώθηκε κατά τη διάρκεια ενός μαθήματος στο πλαίσιο των Θερινών Υποτροφιών στην Ερευνητική Βιβλιοθήκη του Dumbarton Oaks (Dumbarton Oaks Research Library) στην Ουάσινγκτον, ενώ εργαζόμουν πάνω σε μια μελέτη για τους «νεωτερισμούς» του αυτοκράτορα Ιουστινιανού. Θα ήθελα να ευχαριστήσω τη Margaret Mullett για τη φιλοξενία της στο Dumbarton Oaks (σε αυτή και σε μια προηγούμενη επίσκεψή μου), όπως και την Deb Stewart, αλλά και τους υπόλοιπους υπαλλήλους της βιβλιοθήκης για τη βοήθειά τους. Ευχαριστίες οφείλω επίσης στο διοικητικό συμβούλιο του Χάρβαρντ, που με όρισε υπότροφο, και στην Jenny Nugee των Oxford University Press για τη μακροθυμία της.

Ένα πρώιμο προσχέδιο του βιβλίου έτυχε των σχολίων του Turlough Stone, στον οποίο είμαι ευγνώμων. Οι γνώσεις μου για το Βυζάντιο, όπως παρουσιάζονται στα κεφάλαια που ακολουθούν, αναπόφευκτα οφείλονται κατά έναν μεγάλο βαθμό στους καθηγητές μου στις βυζαντινές σπουδές στην Οξφόρδη (ιδιαίτερα στους James Howard-Johnston, Cyril Mango και

Marlia Mundell Mango), καθώς επίσης και στο έργο φίλων και συναδέλφων, όπως (αλλά όχι μόνο) οι Mark Whittow, Catherine Holmes, Peter Frankopan και Teresa Shawcross.

Μεγάλο μέρος αυτού του βιβλίου αφιερώνεται στις πολεμικές επιχειρήσεις και την επίδρασή τους στην πολιτική και τον πολιτισμό του Βυζαντίου. Το Βυζάντιο υπήρξε, σε τελική ανάλυση, μια αυτοκρατορία που και άνθησε και εντέλει πέθανε διά του ξίφους. Εάν το μικροσκόπιο αυτού του βιβλίου εστιάζει περισσότερο στον υψηλό πολιτισμό απ' ό,τι στην οικονομία, ή εάν επιμένει στην πολιτική των αυτοκρατόρων συχνότερα απ' ό,τι στη ζωή των χωρικών, αυτό δεν οφείλεται στο γεγονός ότι θεωρώ αυτά τα ζητήματα ασήμαντα, αλλά περισσότερο στο γεγονός ότι ασχολούμαι με αυτά λεπτομερώς σε άλλα κείμενά μου.

Peter Sarris
Κέιμπριτζ 2014

ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ
ΒΥΖΑΝΤΙΟ

Peter Sarris

Επί 11 αιώνες η επιρροή της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας εκτεινόταν από την Ισπανία έως την Αίγυπτο. Για κάποια χρόνια, αγκάλιαζε σχεδόν όλη τη Μεσόγειο Θάλασσα. Η εντύπωση που πολλοί έχουν, ότι το Βυζάντιο ήταν απλώς μια απολυταρχική και θρησκόληπτη αυτοκρατορία, μια φυλακή του πνεύματος και της ψυχής, είναι απλοϊκή. Το Βυζάντιο είχε μια μακράν πολυπλοκότερη κουλτούρα και κοινωνία απ' όσο θα ήθελαν οι επικριτές του να παραδεχτούν. Και ακριβώς αυτή η πολυπλοκότητα είναι που το καθιστά τόσο συναρπαστικό.

Ο συγγραφέας διερευνά τη μείξη του ελληνικού και του ρωμαϊκού πολιτισμού στην καρδιά της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, καταγράφει τον αγώνα για επιβίωση εναντίον των εξωτερικών απειλών και παρουσιάζει με σαφήνεια μια ιστορία μεγαλείου και διαφθοράς, πολιτικής δεινότητας και πολεμικής εξάντλησης, θρησκευτικής προπαγάνδας και κοσμικής ίντριγκας, συρρίκνωσης και, τελικά, πτώσης.

Μια συναρπαστική αφήγηση, για μια μεγάλη αυτοκρατορία!

Λεπτομερές και ενημερωτικό.

Stephen Cragg, *Northern Echo*

Μια λαμπρά συμπυκνωμένη εισαγωγή στο Βυζάντιο, στην πραγματικότητά του και στην κληρονομιά του.

Adrian Spooner, *Classics for All*

Η σειρά ΜΙΑ ΣΥΝΤΟΜΗ ΕΙΣΑΓΩΓΗ αποτελεί συνέχεια της επιτυχημένης σειράς ΜΙΚΡΕΣ ΕΙΣΑΓΩΓΕΣ με ελαφρώς μεγαλύτερα κείμενα από κορυφαίους ξένους συγγραφείς, τα οποία δίνουν μια εκτενέστερη, έγκυρη και εις βάθος πληροφόρηση για μια πληθώρα θεμάτων από διάφορα γνωστικά πεδία αιχμής.

www.epbooks.gr